

Smittsäkrad besättning gris 2018

- ett smittskyddsprogram för grisgårdar

Bakgrund

Smittsäkrad besättning gris är ett kontrollprogram som handlar om smittskydd på svenska grisgårdar. Programmet utvecklades under perioden 2012 - 2016 och programstart skedde 1:a juni 2016.

Målet med programmet är att förebygga och minska risken för att smitta förs in till grisgårdar, sprids inom gårdarna och från desamma. Som ett resultat av att allt fler grisbesättningar ansluter sig till biosäkerhetsprogrammet förväntas kunskaperna om hur viktigt det är med ett gott smittskydd att öka. Genom att exempelvis koppla förbättringsåtgärder till ersättningsnivåer vid skada, försäkringspremier och/eller villkor för livdjurshandel ökar motivationen ytterligare. Därmed förbättras smittskyddet och djurhälsan på besättningsnivå och i förlängningen även på ett nationellt plan. Detta kan leda till minskade statliga kostnader för bekämpande av djursjukdomar på sikt samt till minskad användning av antibiotika.

Smittsäkrad besättning gris fokuserar inte på ett enskilt smittämne utan jobbar istället med att bryta smittvägar generellt. Programmet har två nivåer, "Grund" och "Spets", och anslutning sker i flera steg, där både en egeninventering av smittskyddet på gård och ett uppföljningsbesök av veterinär ingår. Vid gårdsbesöket upprättas en åtgärdsplan för att höja smittskyddet. Denna görs gemensamt av djurhållare och veterinär. Anslutna gårdar får sedan regelbundna besök av veterinär.

Programmet omfattar kontrollpunkter för inköp och försäljning av djur, besöks- och personalrutiner, smittskydd inom gården, utlastning, kontakt med andra djurslag, kontakt med andra besättningar, inslussning av djur, hygien, kadaverhantering, foderförvaring, skadedjursbekämpning, planskiss och flöden samt smittskyddsamtåd innan ombyggnation. För den högre nivån omfattar programmet även genomgången smittskyddsutbildning för djurhållare.

Exempel på aktiviteter under 2018

Under 2018 har veterinärerna på fältet arbetat vidare med att ansluta besättningar. Vid årsskiftet 2018/2019 var 664 besättningar anslutna till programmet och 282 besök hade genomförts under året, se figur 1.

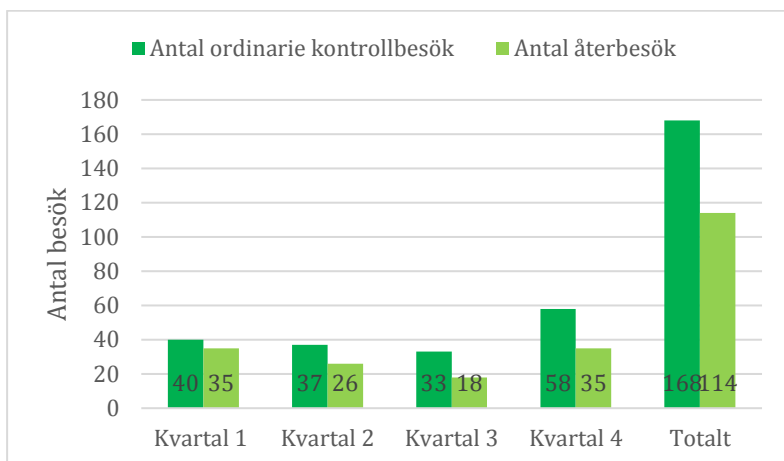
STOPPA SMITTAN – DET LÖNAR SIG!

Programansvarig:

Johanna Fjelkner, djurhälsoveterinär
Gård & Djurhälsan
johanna.fjelkner@gardochdjurhalsan.se
Tel: 046-32 58 88

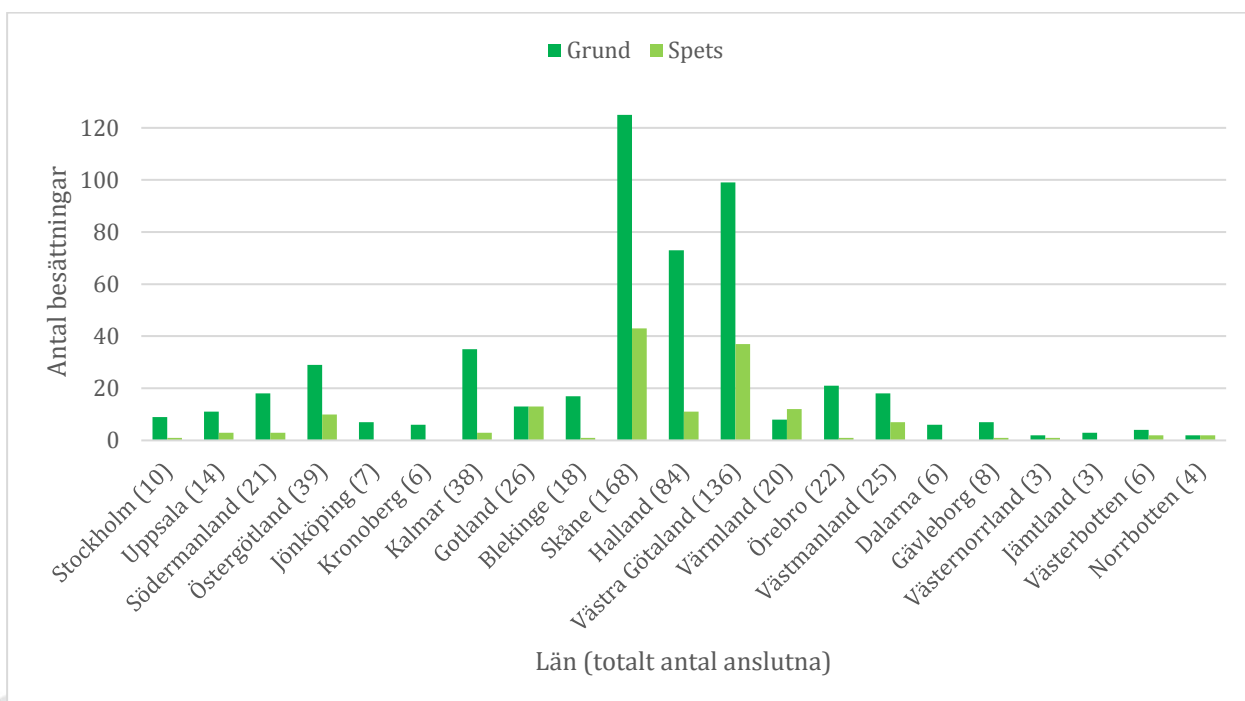
Programadministratör:

Lena Hjorth
Gård & Djurhälsan
lena.hjorth@gardochdjurhalsan.se
Tel: 046-32 58 80

Figur 1. Antal genomförda besök under 2018

Fördelningen över antal anslutna besättningar per nivå och län framgår av figur 2 och 3.

Figur 2. Antal anslutna besättningar 2018-12-31 fördelade per län och nivå

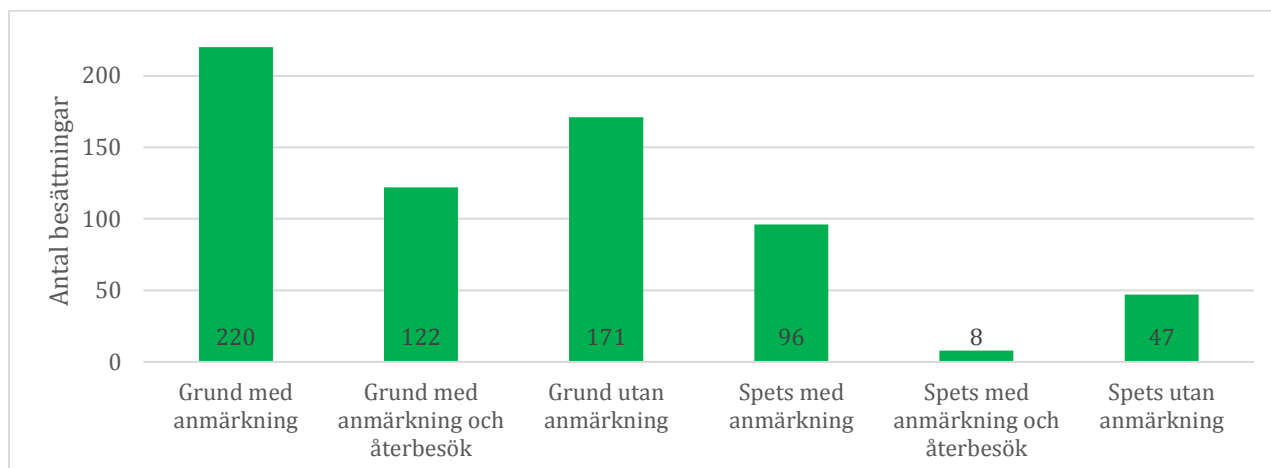
STOPPA SMITTAN – DET LÖNAR SIG!

Programansvarig:

Johanna Fjellkner, djurhälsoveterinär
Gård & Djurhälsan
johanna.fjellkner@gardochdjurhalsan.se
Tel: 046-32 58 88

Programadministratör:

Lena Hjorth
Gård & Djurhälsan
lena.hjorth@gardochdjurhalsan.se
Tel: 046-32 58 80

Figur 3. Antal anslutna besättningar 2018-12-31 fördelat per nivå

Under året har vi också fortsatt att informera och utbilda både veterinärer och djurhållare i smittskydd. Fem smittskyddskurser för djurhållare och anställda anordnats 2018. Antalet utbildade djurhållare/anställda är nu uppe i 203, inräknat deltagarna från förra årets kurser.

Den geografiska fördelningen av kurser över landet var i år:

- Roma kloster, Gotlands län, 20 februari, 10 deltagare
- Vreta Kloster, Östergötlands län, 16 oktober, 11 deltagare
- Kristianstad, Skåne län, 13 november, 19 deltagare
- Laholm, Skåne län, 21 november, 12 deltagare
- Örebro, Örebro län, 4 december, 8 deltagare

Smittskyddskurserna har varit populära och genomgående fått ett högt betyg. Innehållet av föreläsningar varvat med animationer, filmer och gruppdiskussioner tycks spegla deltagarnas förväntningar. Under utbildningsdagen har vi också passat på att prata om aktuella frågor så som afrikansk svinpest, MRSA, skadedjursbekämpning och utformning av utlastningar. Syftet med kurserna är att höja kunskapen och medvetandet om smittskyddets betydelse för djurhälsan, men också att väcka intresse och inspirera djurhållare till att dela med sig av sina erfarenheter och plocka russin ur kakan. Vi har med kurserna velat göra smittskydd roligt, viktigt och intressant.

I år har vi också hållit våra första kalibreringsutbildningar av veterinärer som arbetar i programmet. Totalt tog 35 veterinärer chansen att delta i dessa övningar. Två tillfällen genomfördes; i maj, i Östergötland respektive Skåne, och ytterligare en kursdag hölls i november i Västergötland. Temat för detta år var utlastning, som är den del av smittskyddsprogrammet som genererat flest frågor från både veterinärer och djurhållare. Dagarna innehöll en genomgång av inkomna frågor och referensgruppens svar, bildvisning med tillhörande kalibrering samt ett gårdsbesök med diskussioner på plats. Vi vill passa på att tacka de tre djurhållare som gav oss möjligheten att förlägga delar av kalibreringen i fält genom att välkomna oss till sina gårdar.

STOPPA SMITTAN – DET LÖNAR SIG!

Programansvarig:

Johanna Fjellkner, djurhälsoveterinär
Gård & Djurhälsan
johanna.fjellkner@gardochdjurhalsan.se
Tel: 046-32 58 88

Programadministratör:

Lena Hjorth
Gård & Djurhälsan
lena.hjorth@gardochdjurhalsan.se
Tel: 046-32 58 80